

Adevăratul scop al vieții creștine constă în dobândirea Duhului Sfânt. Rugăciunea, postul, privegherile, milosteniile și toate celelalte fapte bune făcute în numele lui Hristos nu sunt decât mijloace pentru a-L primi pe Sfântul Duh.

Această învățătură a fost dată de Cuviosul Serafim de Sarov lui N.A. Motovilov, unul din marii săi admiratori, pe care l-a vindecat de o suferință foarte grea. Motovilov a scris pe urmă cele auzite de la Părintele Serafim, dar însemnările lui au stat în Mănăstirea Diveevo mai mult de 70 de ani.

Sfântul Serafim de Sarov Scopul vieții creștine

Sfântul Serafim de Sarov

Scopul vieții creștine

Carte tipărită cu binecuvântarea
Prea Sfințitului Părinte GALACTION,
Episcopul Alexandriei și Teleormanului

Cuvânt înainte

Această învățătură a fost dată de Cuviosul Serafim de Sarov lui N.A. Motovilov, unul din marii săi admiratori, pe care l-a vindecat de o suferință foarte grea. Motovilov a scris pe urmă cele auzite de la Părintele Serafim, dar însemnările lui au stat în Mănăstirea Diveevo mai mult de 70 de ani.

În anul 1902, S.A. Nilus le-a primit de la bătrâna Elena Nicolaevna, văduva lui Motovilov, și cu încuviințarea egumenei Maria, le-a publicat în anul 1903, în „Buletinul Moscovei”, sub titlul: „Duhul Sfânt Care a umbrit în chip văzut pe Părintele Serafim de la Sarov în convorbirea lui despre scopul vieții creștine”.

Iată textul însemnării lui S.A. Nilus:

„Odată, scria Motovilov în însemnările sale, eram în Mănăstirea Sarovului, nu mult după vindecarea mea, într-o marți, pe la sfârșitul lui noiembrie, anul 1831, și stăteam de ascultam slujba Vecerniei în biserica de iarnă a „Izvorului Tămăduirii”, la locul meu obișnuit, drept în fața icoanei făcătoare de minuni a Maicii Domnului.

Aici a venit la mine o soră din Mănăstirea Diveevo, din obștea cea de la moară. Această soră mi-a spus: „Nu cumva sunteți domnul acela olog pe care l-a vindecat nu demult Părintele Serafim?”. Eu i-am răspuns: „Da, eu sunt”. „Bine, a reluat ea, veniți la Părintele; el mi-a spus să vă chem la dânsul. Acum este în chilie

lui din mănăstire și a zis că vă așteaptă”.

În chilie a vorbit multe cu mine despre diferite lucruri privitoare la mântuirea sufletului și la viața lumească și apoi mi-a poruncit ca a doua zi să merg cu părintele Gurie, arhondarul Mănăstirii Sarovului, la chiliea lui din apropierea Izvorului Blagoslovului.

A doua zi, am așteptat până seara târziu, nemâncând nimic, când Părintele Serafim a deschis ușa chiliei sale și, uitându-se la mine, a zis: „Bucuria mea, eu te-am chemat dar te rog să nu mă osândești că nu ți-am deschis toată ziua. Astăzi e miercuri, zi în care eu nu vorbesc, dar iată, mâine fii binevenit; voi sta cu tine din tot sufletul. Acum mergi și gustă ceva căci ai slăbit”. Zicând aceste cuvinte,

Părintele s-a închis din nou în chilie.

Nici un cuvânt nu poate să exprime acea bucurie pe care am simțit-o atunci în inima mea; pluteam de fericire. Da, eram în culmea unei fericiri, care nu-și poate găsi asemănare în lumea pământească, și fără să țin seama că n-am mâncat și n-am băut nimic toată ziua, am devenit deodată așa de sătul ca și cum aș fi mâncat și băut ceva pe îndestulate.

Mărturisesc adevărul, cu toate că pentru unii care nu sunt obișnuiți cu astfel de îndulcire, de sfințenie și bucurie de care se umple sufletul omului în momentul pogorării Duhului lui Dumnezeu, cuvintele mele vor părea exagerate, iar istorisirea din cale afară de însuflețită. Încredințez însă, pe conștiința mea de creștin ortodox, că nu fac nici o exagerare, că toate cele

spuse de mine, nu numai că sunt adevărul curat, dar sunt încă o expunere cu totul slabă despre ceea ce am simțit eu atunci cu adevărat în inima mea. Dar cine-mi va da cuvânt vrednic să grăiesc măcar câtuși de puțin, măcar în parte, despre cele ce am simțit în sufletul meu în ziua următoare?

Când am început conversația cu Părintele Serafim era într-o joi. Cerul era cenușiu, pământul acoperit cu zăpadă și încă mai fulguia. Stăteam într-o poiană aproape de mica lui „sihăstrie”, pe malul râului Sarovca, ce curgea la poalele colinei.

M-a făcut să stau pe un trunchi de copac doborât și el însuși stătu pe vine în fața mea.

- Domnul mi-a descoperit, a zis marele bătrân, că din copilărie dorești să știi care este scopul vieții creștine

și pentru aceasta ai întrebat pe mulți duhovnici și oameni învățați.

Trebuie să vă spun că acest gând mi-a frământat neconținut sufletul de la vârsta de doisprezece ani și că am pus problema mai multor fețe bisericești fără a primi un răspuns mulțumitor.

- Dar nimeni, continuă Părintele Serafim, nu ți-a răspuns potrivit și hotărât. Ai fost sfătuit să mergi la biserică, să te rogi, să trăiești după poruncile lui Dumnezeu, să faci bine, acesta este scopul vieții creștine, spuneau ei.

Mulți ți-au dezaprobat curiozitatea, găsind-o deplasată și lipsită de evlavie, dar o făceau pe nedrept. În ce mă privește, eu, smeritul Serafim, îți voi arăta în ce constă în mod real acest scop.

Rugăciunea, postul, privegherea și alte nevoințe creștinești, oricât ar fi de bune prin ele însele, totuși, scopul vieții noastre creștine nu poate să stea numai în îndeplinirea acestora, cu toate că ele pot servi ca mijloace absolut trebuitoare la atingerea acestui scop. *Adevăratul scop al vieții creștine constă în dobândirea Duhului Sfânt.* Rugăciunea, postul, privegherile, milosteniile și toate celelalte fapte bune făcute în numele lui Hristos nu sunt decât mijloace pentru a-L primi pe Sfântul Duh.

Scopul vieții creștine

În numele lui Hristos

Să fii atent că numai fapta bună făcută în numele lui Hristos ne câștigă roadele Sfântului Duh. Tot ce nu e făcut în numele Lui, chiar binele, nu ne aduce nici o răsplată în viața viitoare, iar în viața aceasta nu ne dăruiește harul dumnezeiesc. Pentru aceasta spune Domnul Iisus Hristos: „*Cel ce nu adună cu Mine risipește*” (Luca 22, 23).

Ești totuși obligat să numești o faptă bună seceriș sau recoltă, căci este bună chiar dacă n-a fost făcută în numele lui Hristos. Scriptura zice: „*În orice neam, cel care se teme de El și face dreptate este primit la El*” (Fapte 10, 35).

Sutașul Corneliu, care se temea de Dumnezeu și trăia după dreptatea Lui, în timpul rugăciunii a fost cercetat de un înger care i-a zis: „*Trimite bărbați la Iope și cheamă să vină pe unul Simon, care se numește Petru. El găzduiește la un oarecare Simon, curelar, a cărui casă este lângă mare. Acesta îți va spune ce să faci*” (Fapte 10, 5-6).

Se vede că Domnul Se folosește de mijloacele Sale divine pentru a permite unui astfel de om să nu fie privat în veșnicie de răsplata ce i se cuvine. Dar pentru a o obține trebuie să înceapă de aici, de jos, să creadă în Domnul Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, Care a coborât pe pământ pentru izbăvirea păcătoșilor, dobândind astfel harul Sfântului Duh care aduce în inimi împărăția lui Dumnezeu și deschide drumul fericirii în veacul viitor.

Deci, acolo se oprește răsplata pe care o dă Domnul pentru faptele bune ce nu sunt făcute în numele lui Hristos. El ne dă mijloace de desăvârșire, iar omul se poate sau nu folosi de ele. De aceea le zice iudeilor: „*Dacă ați fi orbi n-ați avea păcat. Dar acum ziceți: Noi vedem. De aceea păcatul rămâne asupra voastră*” (Ioan 9, 41).

Când un om ca și Corneliu, ale cărui fapte n-au fost făcute în numele lui Hristos, dar care sunt plăcute lui Dumnezeu, începe să creadă în Fiul Său, aceste fapte i se socotesc ca făcute în numele lui Hristos, din pricina credinței lui în El (Evrei 11, 6).

În caz contrar, omul n-are dreptul să se plângă că binele săvârșit de el rămâne fără răsplată. Un lucru bun făcut în numele lui Hristos nu ne va lăsa lipsiți de mângâiere, ba

dimpotrivă, nu numai că în veacul viitor aduce încununarea cu slavă, dar chiar din viața aceasta îl umple pe om de harul Sfântului Duh, precum s-a spus: „*Dumnezeu nu dă Duhul cu măsură. Tatăl iubește pe Fiul și toate le-a dat în mâna Lui*” (Ioan 3, 34-35).

Primirea Sfântului Duh

Așadar adevărata țință a vieții noastre creștine este dobândirea Sfântului Duh, în timp ce rugăciunea, privegherea, postul, milostenia și alte fapte virtuozose făcute în numele lui Hristos nu sunt decât mijloace.

- Cum să-L dobândești? întrebai pe Părintele Serafim, căci nu înțeleg prea bine.

- Dobândirea este același lucru cu câștigarea. Știi ce înseamnă a

câștiga bani? Cam același lucru este și cu Sfântul Duh. În general, pentru oameni, scopul vieții este câștigul de bani. Boierii, pe deasupra, doresc și onoruri, distincții și recompense pentru serviciile aduse țării. Dobândirea Sfântului Duh este de asemenea un câștig, dar un câștig veșnic, izvorâtor de daruri, foarte asemănător câștigului vremelnic, și se obține prin aceleași mijloace.

Domnul Iisus Hristos, Dumnezeu - Omul, compară viața noastră cu o călătorie și activitatea pământească cu un negoț. Ne recomandă tuturor: „*Neguțătoriți până ce voi veni, răscumpărând vremea, căci zilele rele sunt*” (Luca 19, 13; Efeseni 5, 16). Cu alte cuvinte: grăbiți-vă să obțineți bunătățile cerești cu ajutorul bunurilor pământești. Aceste bunuri

pământești nu sunt altceva decât fapte virtuozose făcute în numele lui Hristos și care ne aduc harul Sfântului Duh.

Pilda celor zece fecioare

În pilda celor zece fecioare, dintre care cinci erau înțelepte și cinci nebune (Matei 25, 1-13), se spune celor din urmă, referindu-se la lipsa untdelemnului: „*Duceți-vă și vă cumpărați*”. Întorcându-se găsesc închisă ușa cămării de nuntă și nu pot intra. Mulți socotesc că lipsa untdelemnului din candelile fecioarelor nebune simbolizează lipsa faptelor bune făcute în viață. Interpretarea aceasta nu-i corectă întru totul. Dacă le-ar fi lipsit faptele bune, ar mai fi putut să fie numite fecioare, chiar dacă erau

nebune? Fecioria este o mare virtute, ca una ce imită starea îngerilor, putând înlocui toate celelalte virtuți.

Eu, nevrednicul, cred că le lipsea harul Duhului Sfânt. Făcând fapte bune, fecioarele nebune, din punct de vedere spiritual, credeau că viața creștinească constă numai în aceste fapte. Am trăit frumos, am făcut milostenii, gândeau ele, fără a se îngriji dacă au primit sau nu harul Sfântului Duh. Acest fel de viață, bazat numai pe participarea virtuților morale, fără o cercetare minuțioasă dacă ele ne-au adus, și în ce cantitate, harul Sfântului Duh, este astfel caracterizat de cărțile patristice: *„Unele căi par drepte în ochii omului, dar sfârșitul lor sunt căile morții”* (Pilde 14, 12).

Sfântul Antonie cel Mare, în scrierile lui către monahi, scria despre

astfel de fecioare: „Mulți monahi și fecioare nu au nici o idee despre deosebiriile voinții care lucrează în om și nu știu că în el lucrează trei voinți deodată. Prima este voința lui Dumnezeu, perfectă și izbăvitoare; a doua este propria noastră voință omenească, care în sine nu este nici rea, nici bună; a treia voință este drăcească, pe de-a-ntregul pierzătoare. Cea de-a treia voință este vrăjmașă omului, îndemnându-l fie să nu facă bine deloc, fie să-l facă din mândrie, pentru binele în sine și nu pentru Hristos. Cea de-a doua, voința noastră proprie, ne sfătuiește să ne satisfacem poftele păcătoase sau, la fel cu cea drăcească, să facem binele pentru el însuși, fără a ne îngriji de harul ce-l putem câștiga. Prima voință, cea de la Dumnezeu, ne învață să facem binele cu un singur

scop: dobândirea Sfântului Duh, comoră veșnică, inepuizabilă, fără egal în lume.

Pe bună dreptate harul Sfântului Duh este simbolizat de untdelemnul ce le lipsea fecioarelor nebune. Sunt numite „*nebune*” pentru că nu se îngrijeau de fructele care nu trebuie să lipsească faptelor bune, care sunt darurile Sfântului Duh, fără de care nimeni nu se poate mântui, căci „tot sufletul este însuflețit de Duhul Sfânt pentru a fi iluminat de taina sfântă a unimii Treimii”.

Însuși Duhul Sfânt vine să Se sălășluiască în sufletele noastre și această sălășluire întru noi a Atotputernicului, locuirea unității Sale Trinitare împreună cu sufletul nostru este condiționată de strădania prin toate mijloacele ce ne stau în

putință de a obține pe acest Duh Sfânt, Care pregătește în noi un loc demn de această întâlnire, după cuvântul lui Dumnezeu: „*Voi intra la el și voi cina cu el și el cu Mine*” (Apocalipsa 3, 20). Astfel de untdelemn aveau fecioarele înțelepte în candelă, capabil să lumineze puternic și clar multă vreme, așteptând sosirea în miez de noapte a Mirelui și intrarea cu El în camera de nuntă a veșnicei bucurii.

Când fecioarele nebune au văzut că untdelemnul se termină din candelă, au alergat în târg, dar n-au avut timp să se întoarcă înainte de închiderea ușii. Târgul este viața noastră. Ușa camării de nuntă este moartea. Fecioarele înțelepte și nebune sunt sufletele creștinilor. Untdelemnul nu simbolizează faptele bune, ci harul Sfântului Duh,

primit înlăuntrul ființei noastre prin mijlocirea faptelor bune și prin a cărui lucrare ființa noastră se transformă din aceasta în aceea, adică, din stricăcioasă în nestricăcioasă, din moarte sufletească în viață duhovnicească, din întunecată în luminoasă, din închisoare, în care stau înlănțuite patimile, în cămară de nuntă și biserică sfințită, unde ne întâlnim cu Domnul, Creatorul și Mântuitorul, Mirele sufletelor noastre. Mare este dragostea ce o are Dumnezeu pentru noi, păcătoșii, față de neglijența ce o arătăm noi la chemarea Sa: „Iată, stau la ușă și bat” (Apocalipsa 3, 20), înțelegând prin ușă firul vieții noastre necurmat încă de moarte.

O, cât aș dori eu, bucuria mea, ca și tu să fii umbrit în această viață de Duhul lui Dumnezeu! Căci: „În ce

te vei afla, în aceea te vei judeca” – zice Domnul. Vai, de trei ori vai, dacă noi suntem împovărați de grijile pământești, căci cine poate suferi mânia Lui și cine-I va putea rezista?

Rugăciune

Pentru aceasta s-a spus: „Privegheați și vă rugați ca să nu cădeți în ispită” (Matei 26, 41) sau, altfel spus, pentru a nu fi lipsiți de Duhul lui Dumnezeu, căci privegherea și rugăciunea ne dau harul Său.

Desigur că toate faptele bune făcute în numele lui Hristos ne oferă harul Sfântului Duh, dar mai mult decât toate rugăciunea, care este mereu la dispoziția noastră. Tu ai avea, de pildă, dorința de a merge la biserică, dar ea este departe sau slujba

s-a terminat; ai dorința de a face milostenie, dar nu-ți iese nici un sărac în cale sau n-ai bani; ai vrea să rămâi în feciorie, dar n-ai suficientă putere, din cauza constituției fizice sau a ispitelor vrăjmașului cărora nu le poate face față sărmana slăbiciune omenească; ai vrea să faci o altă faptă bună în numele lui Hristos, dar n-ai putere sau n-ai o ocazie potrivită. Numai rugăciunea nu este împiedicată de nimic: oricine și oricând are posibilitatea de a se ruga, bogatul și săracul, dregătorul și omul de rând, cel puternic și cel slab, sănătosul și bolnavul, dreptul și păcătosul.

Putem vedea puterea rugăciunii, chiar a omului păcătos dar cu inimă sinceră, din următoarea pildă dată de Sfânta Tradiție: „O mamă nenorocită își pierde unicul fiu, iar o

mare păcătoasă, la cererea ei, văzând-o disperată, cuteză să strige către Dumnezeu: «Nu pentru mine, ticăloasa, ci pentru lacrimile acestei biete mame ce-și plânge copilul și care are credință tare în mila și atotputernicia Ta, înviază-l, Doamne!»”. Iar Domnul l-a înviat.

Aceasta este, bucuria mea, puterea rugăciunii! Mai mult ca orice lucru, ea ne dăruiește harul Sfântului Duh și mai mult decât oricare alt mijloc, ea este la îndemâna tuturor. Fericiți vom fi dacă Dumnezeu ne va găsi priveghind și în plenitudinea darurilor Sfântului Său Duh. Atunci vom spera că-L vom întâmpina pe nori pe Domnul Hristos, venind îmbrăcat cu putere și cu slavă multă pentru a judeca viii și morții și pentru a răsplăti fiecăruia după faptele sale.

Când rugăciunea cedează locul Sfântului Duh

Gândește-te, bucuria mea, că este o mare fericire să poți vorbi cu ticălosul Serafim, fiind convins că el nu este lipsit de har. Ce-am spune atunci de o întâlnire cu Însuși Dumnezeu, sursa veșnică a darurilor cerești și pământești? Prin rugăciune vom deveni demni de a ne întâlni cu El, Dătătorul nostru de viață și Mântuitorul nostru. Dar nu trebuie să ne rugăm decât până în momentul în care Sfântul Duh coboară asupra noastră și ne dăruiește, într-o măsură cunoscută numai de El, harul cel ceresc. Când suntem cercetați de El, trebuie să ne oprim din rugăciune.

Într-adevăr, la ce bun să-L implori zicând: „Vino și Te sălășluiește întru noi și ne curățește de toată spurcăciunea și mântuiește, Bunule, sufletele noastre”, când El deja a venit, ca răspuns la umiltele, însetatele noastre chemări, doritoare de cercetarea Sa?

Vă voi da un exemplu în acest sens. Să presupunem că m-ați invitat la dumneavoastră și că eu am venit cu gândul de a discuta împreună, dar că, dumneavoastră, cu toate că am sosit, nu încetați de a repeta: „Veniți la mine!”. Cu siguranță că mi-aș zice: „Ce-i cu el? E nebun! Am venit la el și continuă să mă cheme”. Același lucru se întâmplă și cu Duhul Sfânt. Pentru aceea s-a spus: „*Opriți-vă și cunoașteți că Eu sunt Dumnezeu, înălța-Mă-voi pe pământ*” (Psalmul 45, 10). Ce înseamnă aceasta? Eu mă voi arăta în

continuare fiecărui credincios și voi vorbi cu el așa cum am făcut cu Adam în rai, cu Avraam și cu Iacov, slujitorii mei, cu Moise, cu Iov și cu cei asemenea lor.

Mulți cred că acest „*opriți-vă*” trebuie înțeles ca o smulgere din grijile lumești, adică vorbind cu Dumnezeu în rugăciune trebuie să te depărtezi de tot ce-i pământesc. Sigur că e așa. Dar eu vă spun întru Domnul că pe lângă această depărtare de tot ce e lumesc, este necesar ca în timpul rugăciunii, când Domnul Dumnezeu, prin Duhul Sfânt, ne cercetează și Se sălășluiește întru noi după bunătatea Sa, să ne depărtăm de rugăciune și să încetăm de a mai ne ruga.

Sufletul în rugăciune vorbește și rostește cuvinte. Dar la coborârea Sfântului Duh este bine să fii absolut

tăcut, pentru a putea înțelege clar descoperirile vieții veșnice pe care binevoiește să ți le aducă. Sufletul și duhul trebuie să fie în stare de umilință perfectă, iar trupul în stare de curătenie. Așa s-au petrecut lucrurile și pe Muntele Horeb, când Moise a poruncit evreilor să se înfrâneze de la femei trei zile, când S-a pogorât Dumnezeu pe Sinai, căci Dumnezeul nostru este și foc mistuitor (Evrei 12, 29), și nimic necurat, fie trupesc, fie spiritual, nu poate intra în legătură cu El.

Negoț duhovnicesc

- Dar cum putem practica, Părinte, în numele lui Hristos, celelalte virtuți care ne vor ajuta să dobândim Sfântul Duh? Până acum mi-ați vorbit doar de rugăciune.

- Câștigați Duh Sfânt neguțătorind în numele lui Hristos cu toate virtuțile posibile, faceți negoț în duh, lucrați cu ceea ce vă aduce mai mare folos. Câștigul, rodul binemeritat al milostivirii divine, păstrați-l în casa cea veșnică a lui Dumnezeu, cu procent spiritual, nu de 4% sau 6%, ci de 100% și infinit mai mult. De pildă, dacă rugăciunea și privegherea vă aduc mai multe daruri, atunci privegheați și vă rugați mai mult. Vă este avantajos postul? Postiți. Vă aduce mai mult milostenia? Faceți milostenie. Fiecare faptă bună socotiți-o făcută în numele lui Hristos.

Vă voi povesti de mine, ticălosul Serafim. M-am născut într-o familie de neguțători în Kursk. Înainte de a intra în mănăstire, fratele meu și cu mine făceam negoț cu diferite

mărfuri, în special cu cele ce ne aduceau mai mare câștig. Faceți și voi la fel. Cum în negoț ținta este câștigarea celor mai mari beneficii posibile, tot așa și în viața creștinească ținta trebuie să fie nu numai rugăciunea și faptele bune, ci obținerea celor mai mari daruri posibile.

Deși Apostolul zice „*rugați-vă neîncetat*” (I Tesaloniceni 5, 17), adaugă: „*Vreau să grăiesc cinci cuvinte cu mintea mea, ca să învăț și pe alții, decât zece mii de cuvinte într-o limbă străină*” (I Corinteni 14, 19). Iar Domnul ne spune: „*Nu oricine Îmi zice: Doamne, Doamne va intra în împărăția cerurilor, ci cel care face voia Tatălui Meu Celui din ceruri*” (Matei 7, 21), cu alte cuvinte cel ce face lucrul lui Dumnezeu cu râvnă. Care este acest lucru, dacă nu „*a crede în Dumnezeu și în Cel pe Care*

El L-a trimis, în Iisus Hristos" (Ioan 6, 29). Dacă se reflectează corect la învățăturile Domnului Hristos și ale Sfinților Apostoli, se vede că activitatea noastră creștinească nu trebuie să consistă numai în a aduna fapte bune, care nu sunt decât mijloace pentru a ajunge la țintă, ci în a obține cel mai mare câștig, altfel spus în a obține din belșug Duh Sfânt.

Cât aş dori, bucuria mea, ca tu să afli acest izvor de har și să te întrebi neîncetat: „Este Duhul Sfânt cu mine?”. Dacă este, slăvit să fie Domnul! Nu trebuie să fiu neliniștit, chiar dacă judecata cea din urmă ar fi mâine, eu sunt gata. Căci scris este: „În ce stare te voi găsi, în aceea te voi judeca”. Dacă însă n-ai certitudinea că ești în Duhul Sfânt, trebuie să afli pricina pentru care te-a părăsit și să-L

cauți fără răgaz până ce-L vei găsi din nou, pe El și harul Său. Trebuie urmăriți vrăjmașii care ne împiedică de a merge înspre El până la înfrângerea lor definitivă. Proorocul David a zis: „Urmări-voi pe vrăjmașii mei și-i voi prinde pe dânșii și nu mă voi întoarce până ce se vor sfârși. Îi voi zdrobi pe ei și nu vor putea să stea, cădea-vor sub picioarele mele” (Psalmul 17, 41-42).

Așa trebuie să fie. Neguțătoriți cu virtuțile. Împărțiți darurile harului celor ce le cer, călăuzindu-vă după următorul exemplu: o lumânare aprinsă nu își pierde din lumină dacă din ea se aprinde alta. Dacă aceasta este proprietatea focului pământesc, ce să zicem de focul harului Sfântului Duh? Bogăția pământească împărțită se împuținează. Bogăția cerească a harului se înmulțește la cel ce

o împarte. A spus lucrul acesta Însuși Domnul în convorbirea cu samarineanca: „*Oricine bea din apa aceasta va înseta iarăși; dar cel care va bea din apa pe care i-o voi da Eu nu va înseta în veac, ci apa pe care i-o voi da Eu se va face în el izvor de apă care curge spre viață veșnică* (Ioan 4, 13-14).

Vederea lui Dumnezeu

- Părinte, i-am zis eu, mi-ați vorbit mereu de câștigarea Sfântului Duh ca țintă a vieții creștine. Dar cum să-L recunosc? Faptele bune se văd, dar Sfântul Duh poate fi văzut? Cum voi ști dacă El este sau nu în mine?

- În vremurile în care trăim, a răspuns bătrânul, s-a ajuns la o așa moleşală a credinței, la o asemenea insensibilitate în ce privește comuniunea cu

Dumnezeu, încât suntem aproape total îndepărtați de adevărata viață creștinească. Pasajele scripturistice ni se par străine, de pildă, când Duhul Sfânt grăiește prin gura lui Moise: „*Adam Îl vedea pe Dumnezeu umblând prin rai*” (Facere 3, 8), sau când citim cum că Sfântul Apostol Pavel a fost oprit de Duhul să propovăduiască cuvântul în Asia dar că Duhul l-a însoțit până ce s-a întors în Macedonia (Fapte 16, 6-9). În multe alte locuri din Sfânta Scriptură găsim nenumărate cazuri de arătare a lui Dumnezeu oamenilor.

Se va zice cu siguranță: „Locurile acestea nu pot fi înțelese. Se poate admite ca oamenii să-L vadă în mod concret pe Dumnezeu?” Această neputință în a înțelege vine din faptul că, sub pretextul instruirii, al științei,

suntem prinși într-o așa întunecime încât nu putem concepe ca adevărat tot ceea ce pentru strămoșii noștri era așa de clar, dându-le posibilitatea să vorbească de arătările lui Dumnezeu ca despre niște lucruri perfect normale. Astfel Iov, când prietenii săi îi spun că a hulit pe Dumnezeu, răspunde: „Cum pot face aceasta când eu simt suflarea Atotputernicului în nările mele?” (Iov 27, 3-4). Altfel spus, cum să-L pot huli pe Dumnezeu, când Duhul Sfânt este cu mine? Dacă L-aș huli pe Dumnezeu, Duhul Sfânt m-ar părăsi, dar eu simt suflarea Sa în nările mele. Avraam și Iacov au vorbit cu Dumnezeu. Iacov chiar s-a luptat cu El. Moise L-a văzut pe Dumnezeu și tot poporul împreună cu el, când a primit tablele legii pe Sinai. O coloană de foc – harul văzut al Sfântului

Duh – le slujea de călăuză prin pustie. Oamenii Îl vedeau pe Dumnezeu și Duhul Său nu în vise sau în stare de extaz, ca rezultat al unei imaginații bolnave, ci în realitate.

Așa, lipsiți de atenție, cum am devenit, înțelegem cuvintele Scripturii altfel de cum ar trebui. Aceasta pentru că, în loc de a căuta harul, noi îl respingem prin orgoliul nostru intelectual și nu-i permitem să se sălășluiască în inimile noastre și să ne arate lucrurile așa cum sunt ele și cum le află cei ce caută adevărul cu toată inima.

Creația

Mulți, de exemplu, interpretează cuvintele Scripturii: „Luând Domnul Dumnezeu țărână din pământ,

a făcut om și a suflat în fața lui suflare de viață și s-a făcut omul ființă vie" (Facerea 2, 7), ca și cum ar vrea să spună că până atunci n-ar fi fost Adam nici suflet, nici duh omenesc, ci doar carnea creată din țărâna pământului. Această interpretare nu-i corectă, căci Domnul Dumnezeu l-a creat pe Adam din țărână în starea de care vorbește Apostolul Pavel când afirmă: „Și duhul vostru și sufletul și trupul să se păzească în întregime, fără de prihană, întru venirea Domnului nostru Iisus Hristos" (I Tesaloniceni 5, 23). Toate aceste trei părți ale ființei noastre au fost create din țărâna pământului. Adam n-a fost creat mort, ci o ființă vie, asemănătoare celorlalte creaturi trăitoare pe pământ și însuflețite de Dumnezeu.

Dar iată ce este important. Dacă Dumnezeu n-ar fi suflat apoi

în fața lui Adam această suflare de viață, adică harul Sfântului Duh, Care purcede de la Tatăl și Se odihnește peste Fiul și prin El este trimis în lume, cu toate că era superior celorlalte creaturi ar fi rămas lipsit de Duhul îndumnezeitor și ar fi fost asemănător tuturor creaturilor, având trup, suflet și duh conform cu speciilor, dar lipsite în interior de Duhul Sfânt, Care aparține lui Dumnezeu. Din momentul în care Dumnezeu i-a dat suflare de viață, Adam a devenit, după cum spune Moise, „un suflet viu”, adică întru toate asemănător lui Dumnezeu, veșnic și nemuritor. Adam a fost creat nestricăcios. Nimic n-avea putere asupra lui. Apa nu-l putea îneca, focul nu-l putea arde, pământul nu-l putea înghiți, aerul nu-l putea vătăma. Toate îi erau suspuse

ca unui ales al lui Dumnezeu, ca unui stăpân și împărat al creaturilor. El era însăși perfecțiunea, coroana creaturilor și admirat ca atare. Suflarea de viață pe care Adam a primit-o de la Dumnezeu l-a umplut de înțelepciune așa cum n-a mai fost nici un om pe pământ și probabil nici n-o să mai fie. Când Dumnezeu i-a poruncit să dea nume creaturilor, le-a numit după calitățile și proprietățile pe care le dăduse Creatorul.

Acest dar al harului divin, supranatural, provenind din suflarea de viață ce o primise, îi permitea lui Adam să vadă pe Dumnezeu plimbându-Se prin rai și să-I înțeleagă cuvintele, apoi graiurile îngerilor, ale tuturor creaturilor, ale păsărilor, ale târâtoarelor, care nouă, celor păcătoși, ne sunt neînțelese, iar pentru el erau clare.

Aceeași înțelepciune, aceeași forță și aceeași putere, aceleași calități bune și sfinte le-a primit și Eva la crearea sa, nu din țărâna pământului, ci din coasta lui Adam, în raiul așezat în mijlocul pământului.

Pomul vieții și păcatul strămoșesc

Pentru ca Adam și Eva să poată menține cu ușurință mereu aceste calități nemuritoare, desăvârșite și dumnezeiești, provenite din suflarea de viață, Dumnezeu a sădit în mijlocul raiului pomul vieții, ascunzând în fructele lui întreaga prezență și plenitudine a darurilor dumnezeieștii Sale suflări. Dacă Adam și Eva n-ar fi păcătuit, ar fi putut, ei și urmașii lor, mâncând din aceste fructe, să-și întrețină în ei puterea dătătoare de viață

a harului divin, nemurirea, veșnica reînnoire a puterilor trupești, sufletești și duhovnicești, tinerețea fără bătrânețe, o stare de fericire la care noi acum nici nu cutezăm să ne gândim.

Dar, gustând din fructele pomului cunoștinței binelui și răului, împotriva poruncii lui Dumnezeu, au cunoscut deosebirea între bine și rău și au devenit victima dezastrului ce s-a abătut asupra lor după încălcarea voii divine. Au pierdut harul prețios al Duhului Sfânt și până la venirea pe pământ a Domnului nostru Iisus Hristos nu a fost dat Duhul, pentru că Iisus nu fusese încă preaslăvit (Ioan 7, 39).

Duhul lui Dumnezeu în Vechiul Testament

Aceasta nu vrea să spună că Duhul lui Dumnezeu a părăsit total lumea, ci că prezența Sa nu era așa de evidentă ca în Adam sau cum este în noi, creștinii ortodocși, ci El rămânea exterior, și oamenii știau aceasta.

Așa, de pildă, multe taine legate de mântuirea lumii au fost descoperite după căderea lui Adam și a Evei. Chiar după ce s-a făcut uci-gaș de frate, Cain a auzit glasul lui Dumnezeu, care îl mustra. Noe vorbea cu Dumnezeu. Avraam a văzut pe Domnul și ziua Lui și S-a bucurat. Harul Sfântului Duh s-a manifestat ulterior în toate proorociile Vechiului Testament și în sfinții lui Israel. Iudeii

aveau chiar școli speciale pentru a învăța să deosebească arătările lui Dumnezeu sau ale îngerilor, lucrările Sfântului Duh de întâmplările obișnuite, lipsite de har. Simeon, Ioachim și Ana și numeroși slujitori ai lui Dumnezeu erau adesea dăruiți cu arătări divine. Auzeau voci, primeau descoperiri confirmate apoi prin fapte minunate, dar reale.

Duhul lui Dumnezeu la păgâni

Duhul lui Dumnezeu a lucrat și printre păgâni, deși cu mai puțină putere, găsind în rândurile lor adepți, cu toate că nu-L cunoșteau cu adevărat pe Dumnezeu. Fecioarele prooroce, de pildă, își păstrau fecioria pentru un Dumnezeu necunoscut, dar pe care-L socoteau Creatorul universului,

Atotputernic să guverneze lumea. Filozofii păgâni erau în întunecimea necunoașterii lui Dumnezeu, dar căutând adevărul, puteau primi, într-o oarecare măsură, Duh Sfânt. S-a spus de fapt: *„Când păgânii, care nu au lege, își sunt loruși lege”* (Romani 2, 14). Așa de plăcut este adevărul lui Dumnezeu, încât exclamă: *„Adevărul din pământ a răsărit și dreptatea din cer a privit”* (Psalmul 84, 12).

Așadar cunoașterea lui Dumnezeu a fost descoperită popoului ales, care Îl iubea pe Dumnezeu, în timp ce păgânii Îl ignorau, de la căderea lui Adam până la întruparea Domnului Hristos.

Venirea lui Hristos descoperită de Duhul Sfânt

Cum ar fi putut neamul omenesc să știe cu siguranță că Hristos a venit, El Care, după promisiunea făcută lui Adam și Evei, trebuia să se nască dintr-o fecioară și să zdrobească capul șarpelui, dacă n-ar fi avut mereu această conștiință păstrată întru sine?

Dar iată că Simeon, căruia i se descoperise, la vârsta de 65 de ani, taina nașterii lui Hristos din Fecioară, strigă cu tărie în Templu că avusese nădejdea, în Duhul Sfânt, de a-L vedea pe Mântuitorul lumii. Nașterea Lui din Sfânta Fecioară de la Duhul Sfânt i-a fost prezisă, cu 300 de ani înainte, de către un înger. Proorocița

Ana, fiica lui Fanuel, care după văduvia sa, 84 de ani L-a slujit pe Dumnezeu în Templu, plină fiind de har și înțelepciune știa că Mesia e de față, Hristos Cel adevărat, Dumnezeu și Omul, Împăratul lui Israel venit să-l scape pe Adam și întreg neamul omenesc.

Reînnoirea „suflării de viață” pierdute de Adam

După ce Domnul nostru Iisus Hristos Își încheie opera Sa de mântuire, înviind din morți, suflă peste Apostoli, reînnoind suflarea de viață, de care se bucura Adam, și le dăruie din nou același har pe care-l pierduse el. Le și spuse: *„Vă este de folos ca să Mă duc Eu. Căci dacă nu Mă voi duce, Mângâietorul nu va veni la voi, iar dacă*

Mă voi duce, Îl voi trimite la voi. Iar când va veni Acela, Duhul Adevărului, vă va călăuzi la tot adevărul; în numele Meu, Acela vă va învăța toate și vă va aduce aminte despre toate cele ce v-am spus Eu" (Ioan 16, 7 și 13; 14, 26).

Este harul care li se promisese: „Har peste har”.

Rusaliile

În ziua Rusaliilor, le trimite în chip văzut pe Duhul Sfânt ca o suflare vijelioasă, sub chipul limbilor de foc care s-au așezat pe fiecare din ei și i-a umplut de putere fulgerătoare și de har dumnezeiesc, dătătoare de viață și de bucurie pentru sufletele celor care se împărtășesc din puterea și din darurile Sale.

Botezul

Acest har pătrunzător al Sfântului Duh toți îl primim în Taina Botezului. Ne este oferit prin Mirungerea făcută cu Sfântul Mir la principalele mădulare ale corpului arătate de Sfânta Biserică, păstrătoare veșnică a acestui har. Se spune: „Pecetea harului Duhului Sfânt”. Oare noi nu obișnuim să pecetluim casetele cu lucruri prețioase? Și ce-ar putea fi mai prețios și mai sfânt pe lume decât darurile Sfântului Duh trimise de sus în timpul Tainei Botezului?

Acest har de la Botez este atât de mare, atât de important, atât de dătător de viață pentru om încât, chiar de ar deveni eretic, nu-i este luat până la moarte, adică până la momentul

hotărât de Providență, pentru a-i mai da o șansă de îndreptare.

Dacă n-am păcătui, am rămâne mereu slujitori ai lui Dumnezeu, sfinți și nepătați, străini de orice necurăție, atât trupească cât și sufletească. Din nefericire, înaintând în vârstă, noi nu creștem cu înțelepciunea și cu harul cum făcea Domnul nostru Iisus Hristos (Luca 2, 52), ba dimpotrivă, ne ticăloșim tot mai mult și devenim lipsiți de Duhul Sfânt, mari păcătoși.

Pocăința

Când un om trezit la viață de înțelepciunea divină care mereu caută mântuirea noastră se hotărăște să se întoarcă la Dumnezeu pentru a scăpa de pierzare, trebuie să urmeze calea pocăinței, trebuie să lucreze virtuțile

potrivnice păcatelor pe care le-a făcut, trebuie să se străduiască, lucrând în numele lui Hristos, să dobândească Duhul Sfânt, Care pregătește înlăuntrul nostru împărăția cerească.

N-a spus în zadar Mântuitorul: „*Împărăția lui Dumnezeu este înlăuntrul vostru*” (Luca 17, 21). Dacă, cu toate legăturile păcatelor care îi țin captivi și încearcă să-i împiedice de a se întoarce cu toată inima la Mântuitorul, oamenii se străduiesc să scape de legăturile lor, la urmă vor ajunge în fața lui Dumnezeu mai albi ca zăpada, curățiți prin harul Său. „*Veniți să ne judecăm, zice Domnul. De vor fi păcatele voastre cum e cârmâzul, ca zăpada le voi albi*” (Isaia 1, 18). Vizionarul din Apocalipsă, Sfântul Ioan Teologul, a văzut astfel de oameni îmbrăcați în alb, curățiți, ținând ramuri de finic

în mâini ca semn al victoriei și cântând: „Aliluia!” Frumusețea cântării ce o cântau este de nedescris. Îngerul Domnului vorbind despre ei a zis: *„Aceștia sunt cei care vin din strâmtoarea cea mare și și-au spălat veșmintele lor și le-au făcut albe în sângele Mielului”* (Apocalipsa 7, 14).

Sângele Mielului este dăruit în schimbul fructelor din pomul vieții.

„Spălați” suntem prin suferință, „albiți” prin cuminecarea cu Sfintele Taine ale Trupului și Sângelui Mielului nevinovat, Care de bună voie S-a jertfit și Se jertfește și azi pentru mântuirea lumii. Se jertfește și Se împarte fără a se sfârși vreodată, cu scopul de a ne face să participăm la viața veșnică și de a da răspuns bun la Înfricoșata Judecată din urmă. Această Taină este dăruită

în schimbul poamelor din Pomul vieții de care voia să ne păgubească vrăjmașul omenirii, Lucifer, cel căzut din cer.

Fecioara Maria

Cu toate că diavolul a amăgit-o pe Eva, făcându-l și pe Adam s-o urmeze, Dumnezeu nu numai că ne-a dat un Mântuitor, Care prin moartea Sa a biruit moartea, dar în persoana Femeii, Maica lui Dumnezeu, Pururi Fecioara Maria, care a zdrobit în ea însăși și în tot neamul omenesc capul șarpelui, ne-a dăruit un mijlocitor neostenit către Fiul Său și Dumnezeuul nostru, o rugătoare nebiruită pentru cei păcătoși.

De aceea a și fost numită „bici al diavolilor”, căci este imposibil

necuratului să piardă un om, atâta timp cât acesta nu încetează ca să ceară ajutorul Născătoarei de Dumnezeu.

Deosebirea între lucrarea Sfântului Duh și a celui rău

Aș mai dori însă, eu, nevrednicul Serafim, să-ți explic, bucuria mea, care este deosebirea între lucrarea Sfântului Duh, Care pune tainic stăpânire pe inimile celor ce cred în Domnul Iisus Hristos și lucrarea întunecată a păcatului care se sălășluiește în noi ca un hoț, îndemnat de diavolul.

Duhul Sfânt ne pune în gând cuvintele lui Hristos și lucrează în armonie cu El, călăuzindu-ne pașii, cu demnitate și bucurie, pe calea păcii. Lucrarea duhului drăcesc, potrivit

lui Hristos, ne îndeamnă la revoltă și ne înrobește desfrâului, mândriei și egoismului.

Adevărat, adevărat, zic vouă:

„Cel care crede în Mine are viață veșnică” (Ioan 6, 47). Cel care, prin credința sa în Hristos, are pe Duhul Sfânt, chiar dacă face păcat care-l duce la moarte sufletească, nu va muri pentru totdeauna, ci va reînvia prin harul Domnului nostru Iisus Hristos Care a luat asupra Lui păcatele lumii și Care dă gratuit har peste har. Vorbind despre acest har prezent în lumea întreagă și în neamul nostru omenesc prin Dumnezeu-Omul, Evanghelia zice: *„Întru El era viața și viața era lumina oamenilor”* și adaugă: *„Și lumina luminează în întuneric și întunericul nu a cuprins-o”* (Ioan 1, 4-5). Adică harul Duhului Sfânt primit la Botez

în numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh, cu toate căderile, cu toate întunecimile noastre sufletești, continuă să strălucească în inimă cu lumina sa veșnică. Când e vorba despre un păcătos înrăit, această lumină a lui Hristos zice Tatălui: „Avva Părinte, mânia Ta să nu se ridice împotriva acestui înrăit”. Apoi, când păcătosul vine la pocăință, ea șterge complet urmele păcatelor făcute, îl îmbracă în veșmântul nestricăciunii țesut din harul Sfântului Duh despre a cărui dobândire ți-am vorbit tot timpul.

Harul Sfântului Duh este lumină

Trebuie să vă mai spun, pentru a putea pricepe mai bine ce trebuie să se înțeleagă prin harul

dumnezeiesc, cum poate fi el recunoscut, cum se manifestă el la oamenii pe care-i luminează: Harul Sfântului Duh este Lumină. Toată Scriptura ne spune acest lucru. David, strămoșul lui Dumnezeu-Omul, a spus: „*Făclie picioarelor mele este legea Ta și lumineă cărărilor mele*” (Psalmul 118, 105).

Cu alte cuvinte, harul Sfântului Duh, pe care legea îl descoperă sub forma poruncilor dumnezeiești, este luminătorul și lumina mea, și dacă n-ar exista acest har al Sfântului Duh, pe care cu frică mă silesc să-l câștig, laudându-L de șapte ori pe zi pentru judecățile dreptății Sale (Psalmul 118, 164) cum aș fi putut găsi o singură li-cărire de lumină să-mi lumineze calea vieții întunecată de ura vrăjmașilor mei, printre greutățile care nu lipsesc demnității împărătești?

De multe ori Dumnezeu a arătat, în prezența multor martori, cum lucrează harul Sfântului Duh asupra oamenilor, pe care El îi luminează și învâțase prin mărețe semne.

Aduceți-vă aminte de Moise, după întâlnirea cu Dumnezeu pe Sinai (Ieșirea 34, 40). Oamenii nu-l puteau privi, pentru că fața îi strălucea de o lumină negrăită, fiind obligat să se arate poporului cu fața acoperită de un văl. Amintiți-vă schimbarea la față a Domnului pe Tabor: „*El S-a schimbat la față înaintea lor, iar veșmintele Sale se făcură albe ca zăpada... Ucenicii înfricoșați au căzut cu fața la pământ*”.

După ce Moise și Ilie au apărut îmbrăcați în aceeași lumină, un nor i-a acoperit ca să nu fie orbiți (Matei 17, 1-8). Iată cum harul Sfântului Duh apărea într-o lumină strălucitoare

celor cărora Dumnezeu le arăta lucrarea Sa.

Prezența Sfântului Duh

- Atunci cum, îl întrebai eu pe Părintele Serafim, voi putea recunoaște în mine prezența harului Sfântului Duh?

- Este foarte simplu, a răspuns el. Dumnezeu a spus: „*Totul este simplu pentru cel ce a primit înțelepciunea*”. Păcatul constă în faptul că noi nu căutăm această înțelepciune dumnezeiască, care nu este din lume, nu este trufașă. Plină de iubire pentru Dumnezeu și pentru aproapele, ea îl modelează pe om pentru mântuire. Referitor la această înțelepciune Apostolul spune că „*Dumnezeu voiește ca toți oamenii să se mântuiască*”.

și la cunoștința adevărului să vină” (I Timotei 2, 4).

Apostolilor Săi, cărora le lipsea această înțelepciune, le-a spus: „O, nepricepuților și zăbavnicilor cu inima a crede toate câte au spus proorocii!” (Luca 24, 25). Iar Evanghelia spune că „le-a deschis mintea ca să poată înțelege Scripturile” (Luca 24, 25).

Primind această înțelepciune, Apostolii știau întotdeauna dacă Duhul Sfânt era sau nu cu ei și, plini de acest Duh Sfânt, afirmau că lucrarea lor era sfântă și plăcută lui Dumnezeu. De aceea, în Epistolele lor, ei puteau scrie: „... părutu-s-a Sfântului Duh și nouă...” (Fapte 15, 28) și numai convinși de prezența Lui sensibilă, și-au trimis scrisorile. Vezi, atunci, bucuria mea, cât este de simplu?

Eu am răspuns:

- Cum pot eu însumi să fiu absolut sigur că mă aflu în Sfântul Duh? Cum pot eu însumi să dezvălui în mine lucrarea Sa?

Părintele Serafim a răspuns:

- Eu ți-am spus deja că este foarte simplu și ți-am explicat detaliat cum se găseau oamenii în Duhul Sfânt și cum trebuie înțeleasă manifestarea Sa în noi.

Ce vrei mai mult?

- Vreau să înțeleg mai bine...

Lumina necreată

Atunci Părintele Serafim m-a prins de umeri și strângându-mă puternic mi-a zis:

- Suntem amândoi, tu și eu, în plinătatea Sfântului Duh. De ce nu mă privești?

- Nu vă pot privi, Părinte. Fulgere vă țâșnesc din ochi. Fața v-a devenit mai luminoasă ca soarele. Mă dor ochii...

Părintele Serafim a zis:

- Nu te teme, bucuria mea. Ai devenit și tu la fel de luminos ca mine. Ești în plenitudinea Sfântului Duh, altfel nu m-ai putea vedea.

Aplecându-și capul spre mine, mi-a spus la ureche:

- Mulțumește-I lui Dumnezeu că mi-a dăruit acest har de nespus. Ai văzut, nici nu mi-am făcut semnul crucii. În inimă însă, m-am rugat cu gândul: „Doamne, fă-l vrednic să vadă clar, cu ochii trupești, coborârea Sfântului Duh, așa precum aleșii Tăi slujitori au văzut arătarea măririi Tale!”

Dumnezeu a împlinit îndată rugăciunea nevrednicului Serafim.

Cum să nu-I mulțumim pentru acest dar extraordinar pe care amândoi l-am primit? Nici marilor pustnici nu li S-a arătat mereu Dumnezeu în felul acesta. Ca o mamă iubitoare, acest har ți-a mângâiat inima plină de amărăciune, prin rugăciunile Maicii Domnului. De ce nu mă privești în ochi? Îndrăznește să mă privești fără teamă, Dumnezeu este cu noi.

După aceste cuvinte, mi-am ridicat privirea și i-am privit fața, cuprinzându-mă o frică și mai mare. Închipuiți-vă în mijlocul soarelui strălucitor din miezul zilei, chipul unui om care vă vorbește. Îi vedeți buzele mișcându-se, expresia ochilor schimbându-se, îi auziți vocea, îi simțiți apăsarea mâinilor pe umeri, dar în același timp nu-i vedeți nici mâinile, nici trupul său, nici al vostru, nimic,

decât o lumină strălucitoare împrăștiindu-se împrejur, la distanță de câțiva metri, luminând zăpada care acoperea câmpul și cădea peste marele bătrân și peste mine. Se poate descrie starea în care mă găseam atunci?

- Ce simți acum? m-a întrebat Părintele Serafim.

- Mă simt extraordinar de bine.

- Cum „bine”? Ce vrei să spui prin acest „bine”?

- Sufletul meu este plin de o liniște și de o pace ce nu se poate spune.

- Despre această pace, bucuria mea, le vorbea Domnul ucenicilor, zicându-le: *„Pacea mea o dau vouă, nu precum v-o dă lumea vă dau Eu. Dacă ați fi din lume, lumea ar iubi ce este al său; Dar Eu v-am ales pe voi din lume de aceea lumea vă urăște; dar îndrăzniți. Eu*

am biruit lumea” (Ioan 14, 27; 15, 18, 16, 33).

Acestor oameni, aleși de Dumnezeu dar urâți de lume, Dumnezeu le-a dat pacea pe care dumneata o simți acum, pacea lui Dumnezeu care covârșește toată mintea (Filipeni 4, 7). O numește așa Apostolul pentru că nici un cuvânt nu poate cuprinde bunătatea duhovnicească pe care această pace o generează în sufletele oamenilor. Domnul o numește pacea Sa (Ioan 14, 27). Este un rod al milostivirii lui Hristos și nu al lumii, pentru că nici o fericire lumească n-o poate da. Trimisă de sus de către Dumnezeu Însuși, ea este pacea lui Dumnezeu... Ce mai simți încă?

- O dulceață extraordinară.

- Este dulceața de care vorbește

Scriptura: „Sătura-se-vor din grăsimea casei Tale și din izvorul desfătărilor Tale îi vei adăpa pe ei” (Psalmul 35, 8).

Ea se revarsă din inima noastră, curge prin vine, și ne dă simțământul unei dulceațe nemaîntâlnite. Ce mai simți?

- O bucurie extraordinară în toată inima.

- Când Duhul Sfânt Se pogoară asupra omului cu mulțimea darurilor Sale, sufletul omului este umplut de o bucurie ce nu se exprimă prin cuvinte, înviorându-l printr-o atingere ușoară. Despre această bucurie vorbește Mântuitorul în Evanghelie: „Femeia, când e să nască, se întristează, fiindcă a sosit ceasul ei; dar, după ce a născut copilul, nu-și mai aduce aminte de durere, pentru bucuria că s-a născut om în lume. Deci și voi acum sunteți triști, dar iarăși

vă voi vedea și se va bucura inima voastră și bucuria voastră nimeni nu o va lua de la voi” (Ioan 16, 21-22).

Așa mare și mângâietoare cum este bucuria ce o simți acum, e nimica toată în comparație cu aceea despre care Domnul ne vorbește prin gura Sfântului Pavel: „Cele ce ochiul n-a văzut și urechea n-a auzit și la inima omului nu s-au suit, pe acestea le-a gătit Dumnezeu celor ce-L iubesc pe El” (I Corinteni 2, 9). Ce ni s-a dat acum este doar o arvună a acestei bucurii nespuse. Dacă acum simțim dulceața și bucurie, ce zici de bucuria ce ne este pregătită în cer, după întristarea de pe pământ? Ai plâns deja destul în viața dumneata și iată ce mângâiere întru bucurie ți-a dăruit Domnul încă aici pe pământ.

Trebuie, bucuria mea, să ne adunăm acum toate puterile pentru a urca din slavă în slavă și a ajunge la starea bărbatului desăvârșit, la măsura vârstei deplinătății lui Hristos (Efeseni 4, 13). Cei ce nădăjduiesc întru Domnul vor înnoi puterea lor, le vor crește aripi ca ale vulturului; vor alerga și nu-și vor slei puterile, vor merge și nu vor obosi (Isaia 40, 31). „*Merge-vor din putere în putere, arăta-Se-va Dumnezeu dumnezeilor în Sion* (Psalmul 83, 8). Atunci mica și scurta noastră bucurie de acum se va manifesta în plinătatea ei și nimic nu o va putea umbri, fiind plini de desfătărele cerești... Ce mai simți încă, bucuria mea?

- O căldură puternică.

- Cum, o căldură puternică? Suntem într-o pădure în plină iarnă.

Sub picioare avem zăpadă, fulgii ne-au acoperit și continuă să cadă. De ce căldură e vorba?

- O căldură asemănătoare cu căldura dintr-o baie de aburi.

- Și mirosul este ca la baie?

- O, nu! Nimic pe pământ nu se poate compara cu această mireasmă. Pe vremea când trăia mama, iubeam dansul și, când mergeam la bal, mă parfuma cu un parfum scump cumpărat de la cel mai bun magazin din Kazan. Dar nici pe departe mirosul lui nu se apropia de această mireasmă.

· Părintele Serafim a surâs.

- Știu, dragul meu, la fel de bine ca și dumneata și intenționat te-am întrebat. Acesta-i adevărul – nici un parfum pământesc nu se poate compara cu buna mireasmă ce o inspirăm

acum – mireasma Sfântului Duh. Ce i s-ar putea asemana pe pământ? Ai mai spus că îți este cald ca la baie. Dar privește, zăpada care ne acoperă nu se topește, nici cea de sub picioarele noastre. Căldura nu vine dinafară, ci din interiorul nostru. Este căldura pe care o cerem în rugăciune: „Duhul Tău cel Sfânt să ne încălzească!”. Această căldură le permite sihaștrilor, bărbați și femei, să nu se teamă de frigul iernii, fiind îmbrăcați cu acest veșmânt țesut de Duhul Sfânt ca și cu o haină.

Acest lucru era posibil datorită harului Sfântului Duh sălășluit în adâncul ființei noastre, în inima noastră. Domnul a spus: „Împărăția cerurilor este înlăuntrul vostru” (Luca 17, 21). Prin împărăția cerurilor, El înțelegea harul Sfântului Duh. Această împărăție a

lui Dumnezeu este în noi acum. Duhul Sfânt ne luminează și ne încălzește, înmiresmează aerul și ne umple inimile de o bucurie nespusă.

Starea noastră de acum este asemănătoare cu aceea de care ne vorbește Sfântul Apostol Pavel: „Împărăția lui Dumnezeu nu este mâncare și băutură, ci dreptate și pace și bucurie în Duhul Sfânt” (Romani 14, 17). Credința noastră nu se întemeiază pe cuvintele înțelepciunii pământești, ci pe lucrarea puterii Duhului Sfânt. Este starea în care ne găsim acum și la care se referea Domnul când zicea: „Adevărat grăiesc vouă că sunt unii, din cei ce stau aici, care nu vor gusta moartea, până ce nu vor vedea împărăția lui Dumnezeu, venind întru putere” (Marcu 9, 1).

Iată, bucuria mea, ce bucurie mare ne-a dăruit nouă Domnul. Iată ce înseamnă a fi „în plinătatea Sfântului Duh”. Acest lucru l-a înțeles și Sfântul Macarie Egipteanul când a scris: „Am fost eu însumi în plinătatea Sfântului Duh”. Netrebnci fiind, Domnul ne-a umplut de Duhul Său. Mi se pare că de acum încolo nu mă vei mai întreba cum lucrează în om prezența Sfântului Duh.

Va rămâne, oare, această arătare întipărită pentru totdeauna în mintea ta?

- Nu știu, Părinte, dacă Dumnezeu mă va învrednici să mi-o reamintesc mereu cu aceeași putere ca acum.

Propovăduirea mesajului

- Eu, dimpotrivă, cred că Dumnezeu te va ajuta să păstrezi toate lucrurile acestea pentru totdeauna în minte. Altfel El nu S-ar fi plecat așa repede spre rugăciunea smeritului Serafim. N-a vrut ca numai dumneata să vezi lucrarea Sfântului Duh, ci prin mijlocirea dumneata să afle lumea întreagă. Întărește-te, căci vei fi de mult folos altora.

Călugăr și mirean

În ce privește starea noastră deosebită, eu fiind călugăr, iar dumneata mirean, nu te îngrijora. Întâi de toate Dumnezeu caută o inimă plină de credință în El și-n Fiul Său,

și ca răspuns la această credință El trimite de sus harul Sfântului Duh. Dumnezeu caută o inimă plină de iubire pentru El și pentru aproapele, făcând din ea un tron pe care-I place să stea și Să se arate în plinătatea slavei Sale. Dă-mi, fiule, inima ta, și ochii tăi să simtă plăcerea pentru căile Mele. Inima omului poate cuprinde împărăția cerurilor: „Căutați mai întâi împărăția lui Dumnezeu și dreptatea Lui și toate acestea se vor adăuga vouă” (Matei 6, 33).

Rațiunea bunurilor pământești

Domnul nu ne reproșează că ne bucurăm de bunurile pământești pentru că Însuși a spus că, în situația noastră, avem nevoie de ele pentru ca să călătorim mai liniștiți și mai ușor

spre patria cerească. Apostolul Petru socotește că nimic nu e mai de preț pe lume ca evlavia unită cu mulțumirea. Sfânta Biserică se roagă ca să ni se dea și cele pământești, deși greutățile, necazurile și lipsurile sunt nedespărțite de viața noastră pământească. Domnul n-a dorit ca grijile și nevoile să fie o caracteristică a ei. De aceea prin gura Apostolului ne îndeamnă să purtăm sarcinile unii altora, pentru a asculta de Hristos Care Însuși ne-a învățat să ne iubim unii pe alții. Ușurați prin această iubire, calea vieții strâmtă și cu scârbe, care ne duce înspre cer, va fi mai lesnicioasă. Domnul S-a pogorât din cer nu pentru a I se sluji, ci ca să slujească, dându-Și viața ca preț de răscumpărare pentru mulți (Matei 20, 28; Marcu 10, 45).

Fă și tu la fel, bucuria mea, și, conștient de harul căruia în chip văzut i-ai fost vas ales, propovăduiește tuturor oamenilor doritori de mântuire.

Misionarismul

„Secerișul este mult”, zice Domnul, *„și lucrătorii sunt puțini”* (Matei 9, 37; Luca 10, 2). Primind darurile harului, noi suntem chemați să lucrăm, adunând spicele mântuirii semenilor, îndemnându-i pe cât mai mulți spre împărăția lui Dumnezeu, ca și ei să aducă rod, unii treizeci, alții șaiszeci, alții o sută.

Să fim atenți ca nu cumva să ajungem judecați cu sluga leneșă care a învelit talantul în ștergar, ci să luăm ca pildă pe slujitorii harnici care au adus pe lângă cei primiți unul

încă doi talanți, altul încă cinci talanți (Matei 25, 14-30). Milostivirea dumnezeiască nu trebuie privită cu îndoială. Dumneata însuși observi cum s-au împlinit cuvintele lui Dumnezeu spuse prin gura proorocului: *„Eu nu sunt Dumnezeu îndepărtat...”*.

Puterea credinței

De abia îmi făcusem semnul crucii, de abia cerusem eu, smeritul, în taina inimii, ca Domnul să ne facă vrednici de milostivirea Sa întru toată plinătatea, căci iată imediat El mi-a primit cererea. Nu o spun ca să mă mândresc, nici pentru a-mi da importanță și a te face invidios, sau pentru a-ți da de înțeles că eu, călugăr fiind, mă deosebesc de tine. Nu: Domnul este aproape de cei ce-L cheamă. El

nu respinge pe nimeni, Tatăl Îl iubește pe Fiul și a pus totul în mâinile Sale.

Este o singură condiție, să-L iubim pe Tatăl ceresc ca niște fii. Domnul ascultă la fel pe un călugăr ca și pe un om din lume, cu condiția ca amândoi să fie ortodocși, să-L iubească pe Dumnezeu din toată inima și să aibă credință mare „cât un grăunte de muștar” cu care amândoi pot muta munții. „Cum ar putea unul să pună pe fugă o mie și doi, zece mii, dacă apărătorul lor nu i-ar vinde și Domnul nu i-ar părăsi!” (Deuteronomul 32, 30). Însuși Domnul zice: „Totul este cu puțință celui ce crede” (Marcu 9, 23). Sfântul Apostol Pavel scrie: „Pot totul cu Hristos Care mă întărește” (Filipeni 4, 13). Și mai minunat încă: „Cel care crede în Mine va face și el lucrurile pe

care le fac Eu și mai mari decât acestea va face, pentru că Eu Mă duc la Tatăl. Și orice veți cere în numele Meu voi face, ca să fie slăvit Tatăl în Fiul. Dacă veți cere ceva în numele Meu, Eu voi face” (Ioan 14, 12-14). „Până acum n-ați cerut nimic în numele Meu. Cereți și veți primi, ca bucuria voastră să fie deplină” (Ioan 16, 24). Așa este, bucuria mea. Tot ce vei cere de la Domnul vei primi, cu condiția ca cererea să fie spre slava lui Dumnezeu sau pentru binele aproapelui.

Căci Dumnezeu nu desparte binele aproapelui de slava Sa. „Tot ce ați făcut unuia dintre acești mici frați ai mei, Mie Mi-ați făcut” (Marcu 9, 37; Luca 9, 48). Fii sigur deci că Dumnezeu îți ascultă ruga; trebuie ca ea să fie spre zidirea și ajutorul aproapelui. Dar chiar dacă ceri ceva pentru

nevoile tale, nu te îndoi că nu vei primi dacă îți este necesar, căci El îi iubeste pe cei ce-L iubesc.

El este bun cu toți. Mila Lui se revarsă și peste cei ce nu-L cheamă numele. Cu atât mai mult îi va asculta pe cei temători de El. El îți va asculta toate cererile, pentru credința ta ortodoxă în Hristos Mântuitorul, căci „*nu va permite ca sceptrul dreptății să ajungă în mâna păcătoșilor*”, ci-l va asculta pe David, sluga Sa. Dar s-ar putea și întreba de ce L-au supărat cu minciuni.

Așa stau lucrurile, bucuria mea. Ți-am spus totul, ți-am arătat tot ceea ce Domnul și Măicuța Sa au vrut să-ți descopere prin mijlocirea nevrednicului Serafim. Mergi în pace. Domnul și Maica Domnului să te însoțească acum și pururea și în vecii vecilor. Amin. Mergi în pace.

Tot timpul convorbirii, din clipa în care chipul Părintelui Serafim s-a luminat, vederea luminii a continuat, și poziția sa în timp ce vorbea, de la început și până la sfârșit, a rămas neschimbată.

În ceea ce privește strălucirea luminii de nespus pe care o răspândea, am văzut-o cu proprii mei ochi și sunt gata să depun mărturie cu jurământ.

Există sau nu chinurile iadului?

- istorisirea lui Motovilov -

N.A. Motovilov, robul lui Serafim, cum îi plăcea lui să se numească, despre care a fost vorba mai sus, era un om cu inima curată și fierbinte. După ce s-a vindecat prin rugăciunile Părintelui Serafim de o grea suferință și după ce s-a învrednicit să vadă cu proprii lui ochi iluminarea chipului binefăcătorului său cu lumina taborică a harului Sfântului Duh, s-a hotărât, în amintirea Părintelui Serafim, să plece personal la locul de naștere al marelui stareț de la Kursk, pentru a aduna unele date din copilăria și adolescența lui și să cerceteze Mănăstirea Nizvo-Florensky. Această plecare a avut foarte grele urmări

pentru N.A. Motovilov, întrucât cu voia lui Dumnezeu, el s-a îmbolnăvit, devenind victima vrăjmașului care s-a răzbunat cumplit asupra lui pentru faptul că a slujit la proslăvirea plăcutului lui Dumnezeu Serafim.

Împrejurările premergătoare îmbolnăvirii lui Motovilov, care lăămuresc începuturile ei, sunt următoarele:

Odată, într-o convorbire întreținută cu Prea Cuviosul Serafim, veni vorba despre atacurile pe care vrăjmașul le dă asupra omului. Motovilov care avusese o creștere lumească, n-a întârziat desigur să se îndoiască de realitatea puterilor rele. Atunci Prea Cuviosul i-a destăinuit lupta groaznică pe care a dus-o împotriva demonilor timp de o mie de zile și o mie de nopți.

Și prin puterea cuvântului său, prin autoritatea sfințeniei sale, în care nu putea încăpea nici o umbră de îndoială sau exagerare, l-a convins pe Motovilov de existența demonilor, care se arată nu numai în năluciri sau vise, ci chiar în realitatea cea mai crudă. Cum era aprins din fire, Motovilov se însuflețise în așa măsură de povestirea starețului, încât strigă din adâncul sufletului: „Părinte, am mare dorință să mă lupt cu dracii!”

Părintele Serafim, plin de spaimă, l-a întrerupt, zicând: „Ce e cu dumneata, bucuria mea? Îți dai seama ce vorbești? Dacă ai ști că cel mai mic dintre demoni este în stare să răstoarne pământul numai cu o singură unghie (în măsura în care Dumnezeu le îngăduie), atunci nu te-ai mai apuca să te lupți cu ei”.

„Dar dracii au unghii?”. „Hei, bucuria mea, bucuria mea! Ce vă mai învață pe voi profesorii pe la academii, nu știți oare că demonii nu au unghii? Ei sunt zugrăviți cu copite, cu coarne, cu coadă, pentru că închipuirea omenească nu poate născoci ceva mai respingător, mai grozav decât astfel de chipuri. Căci, într-adevăr, ei sunt neînchipuit de urâți, deoarece în urma căderii lor, din pricina împotrivirii lor voite (libere) la harul Duhului Sfânt, din îngeri luminați au devenit demoni atât de întunecați și de respingători, încât este cu neputință să-i înfățișezi prin vreo asemănare omenească. Și cu toate acestea este nevoie de o asemănare, care să exprime toată răutatea lor și atunci sunt înfățișați negri și urâți.

Întrucât au fost creați cu puteri și cu însușiri de îngeri (care nu li s-au luat după căderea lor), ei au față de oameni și de tot ce este pământesc o putere neobișnuită, așa încât cel mai mic dintre ei, după cum ți-am spus, este în stare să răstoarne întreg pământul numai cu o singură unghie (dacă Dumnezeu îi îngăduie). Numai harul Prea Sfântului Duh, care ni s-a dat în dar nouă, creștinilor ortodocși, numai el oprește cu desăvârșire și nimiceste toate uneltirile și vicleșugurile vrăjmașului”.

Atunci Motovilov s-a îngrozit. Și atâta timp cât s-a aflat sub scutul de apărare al Prea Cuviosului, el a putut să nu se teamă de răutatea satanică. Dar această provocare îndrăznească și nesocotită, cu îngăduința lui Dumnezeu, n-a rămas fără urmări.

Când Motovilov, după adormirea Părintelui Serafim, a plecat cu trăsura la Kursk, n-a putut aduna decât puțin știri despre copilăria și tinerețea Părintelui Serafim. Rudele mai apropiate își aminteau de Prea Cuviosul numai de când era tânăr, unele dintre ele muriseră, iar altele au spus că au uitat. Chiar casa în care s-a născut și a crescut copilul Prohor (Sfântul Serafim) era distrusă și în locul ei se ridicaseră alte clădiri.

Totuși, s-a găsit un unchi care era de aceeași vârstă cu Părintele Serafim și care a dat lui Motovilov anumite date ce s-au trecut în toate edițiile despre viața Prea Cuviosului Serafim.

Așa încât călătoria la Kursk și rămânerea acolo a fost încununată de oarecare succes, cât despre vijelia

potrivnicului nu s-a dezlănțuit asupra lui decât la întoarcerea spre Voronej.

La una din stațiile poștale care se află pe drumul dintre Kursk și Voronej, făcându-se noapte, Motovilov a fost nevoit să rămână pentru găzduire. Fiind singur în casa de oaspeți, și-a scos din cufăr manuscrisele sale și a început să le descifreze la lumina unei lumânări, care abia pâlpâia, într-o odaie largă. Cele dintâi însemnări care i-au căzut sub ochi vorbeau despre vindecarea unei fete de nobil, Hrapikin, la sicriul Sfântului Mitrofan de la Voronej. În acel moment m-am gândit, scrie Motovilov, cum este cu puțință ca o creștină ortodoxă, care se împărtășește cu Preacuratele și de viață făcătoarele Taine ale lui Hristos, să mai poată fi

stăpânită de duhul diavolului și încă un timp așa de îndelungat de treizeci și mai bine de ani. Și am zis: „E o prostie, nu se poate una ca asta. Aș vrea și eu să văd cum ar îndrăzni necuratul să-și facă sălaș înlăuntrul meu dacă m-aș împărtăși cât se poate de des cu Trupul și Sângele Domnului...”.

Și în aceeași clipă un nor înfricoșător, rece și cu un miros urât l-a înconjurat și a început a se strecura prin gura lui închisă, cu toate că el se opunea din răspuțeri, zbatându-se în spasme. Și în ciuda tuturor zvârcolirilor nenorocitului Motovilov, în ciuda tuturor încercărilor lui disperate de a se apăra de norul de gheață și de putoarea de care se vedea împresurat, norul puturos a intrat în întregime înlăuntrul lui, fără să țină seama de eforturile lui supraomenești.

Măinile lui păreau că sunt paralizate și nu erau în stare să facă semnul Sfintei Cruci, iar mintea încremenită, întunecată de spaimă, nu-și putea aminti de numele Mântuitorului Hristos.

Se săvârșise ceva dezgustător și groaznic în momentul când pentru Motovilov a început perioada celor mai cumplite munci. Chinurile pe care el le-a suferit atunci au fost descrise astfel în însemnările făcute cu propria lui mână: „Domnul m-a învrednicit să cunosc prin proprie experiență, în deplină realitate, nu în stare de vis sau nălucire, trei din muncile iadului.

Prima a fost focul cel nestins (nematerialnic), care nu se poate stinge prin nimic altceva decât prin harul Sfântului Duh. Acest chin a durat

trei zile și trei nopți, timp în care simteam cum mă mistuie flăcările și cum, cu toate acestea, nu ard de tot. De 10 ori, iar altădată de 17 ori în timp de 24 de ceasuri, ștergeam de pe trupul meu un fel de funingine ca de gheennă pe care oricine o putea vedea. Și aceste munci nu s-au oprit decât după ce m-am spovedit și m-am împărtășit cu Sfintele Taine, prin rugăciunile Arhiepiscopului de Voronej, Antonie, și prin ecteniile de însănătoșire pe care acest vlădică le-a rânduit la 47 de biserici și mănăstiri din Voronej, pentru vindecarea robului lui Dumnezeu, Nicolae.

A doua muncă a durat două zile și două nopți. Aceasta a fost chipul tartarului celui neîmblânzit al gheenei care îmi băgase atâta răceală în oasele mele încât focul nu numai că

nu mă ardea, dar nici nu mă putea încălzi. După dorința personală a Înalt Prea Sfințitului Antonie de Voronej, am ținut mâna timp de o jumătate de oră deasupra unei lumânări aprinse și cu toate că mâna s-a afumat cu desăvârșire, totuși nu m-am încălzit deloc.

Această experiență verificată de mulți martori am scris-o pe o coală de hârtie pe care am semnat-o, aplicând totodată pe ea și mâna mea plină de funinginea lumânării. Aceste chinuri nu se ușurau prin Sfânta Împărtășanie. Trupul și Sângele Domnului îmi dădea numai puțină să mănânc, să beau și să dorm puțin.

Dar dacă aceste două munci erau vizibile pentru oricine, al treilea chin din gheenă, deși a fost mai scurt ca durată, căci n-a ținut decât 36 de

ore, a fost îngrozitor, iar suferința era de nedescris și nepătruns. Mă mir eu singur cum de am putut să rămân în viață. Și de aceasta am scăpat tot prin spovedanie și prin împărtășirea cu Sfintele Taine ale Domnului. De data aceasta m-a împărtășit însuși Arhiepiscopul Antonie cu propriile sale mâini. Acest chin a fost pricinuit de viermele cel neadormit al gheenei, pe care nu l-a putut vedea nimeni afară de mine și de Arhiepiscopul Antonie.

Eu însă am fost copleșit peste tot de acest vierme atât de rău, care se târa prin toate măduarele mele și-mi rōdea într-un chin nespus de îngrozitor toate măduarele dinlăuntrul meu, ieșind când prin gură, când prin urechi ori prin nas și apoi întorcându-se iar înăuntru. Dumnezeu mi-a

dat putere asupra lui, așa încât puteam să-l iau în mână și să-l întind.

Eu declar toate acestea de nevoie, căci nu în zadar mi s-a dat de sus ca să suport toate acestea, ci ca să nu mai poată gândi cineva că eu îndrănesc să chem numele lui Dumnezeu în deșert. Nu. În ziua înfricoșatei judecăți a Domnului, Însuși Dumnezeu, Ajutorul și Acoperitorul meu va mărturisi că eu n-am mințit împotriva Lui și împotriva Providenței Sale Dumnezeiești”.

Curând după această încercare groaznică și nepătrunsă de mintea omului, Motovilov a văzut într-o vedenie pe iubitul său protector, Prea Cuviosul Serafim, care l-a mângâiat și i-a făgăduit că va primi vindecarea desăvârșită atunci când se vor descoperi Moaștele Sfântului Tihon de

Zadonsk, iar până atunci demonul care s-a cuibărit în el nu-l va chinui cu atâta cruzime.

Și, într-adevăr, această făgăduință s-a împlinit peste 30 și mai bine de ani, când și așteptarea lui Motovilov s-a sfârșit, căci după marea lui credință s-a vindecat. În ziua când s-au descoperit Moaștele Sfântului Tihon din Zadonsk (1861), Motovilov ședea în Sfântul Altar și se ruga, plângând cu amar, că Domnul nu-i trimite vindecarea pe care sufletul lui necăjit o aștepta, potrivit cu făgăduința Prea Cuviosului Serafim din Sarov. În timpul când se cânta heruvicul, el și-a ridicat ochii în sus și a văzut pe Sfântul Tihon care l-a binecuvântat și apoi s-a făcut nevăzut. După aceea Motovilov s-a simțit deodată sănătos.

Nota lui Serghei Nilus

Scriitorul căruia manuscrisul lui Motovilov i-a fost încredințat 72 de ani mai târziu de către văduva acestuia

Aici se termină manuscrisul lui Motovilov. Nu este de competența mea a dezvălui sau a sublinia importanța acestei scrieri care n-are nevoie de comentarii, mărturisind singură pentru mine cu o putere pe care nici o vorbire lumească n-o poate depăși. Dar trebuie remarcat în ce stare mi-au fost transmise hârtiile lui Motovilov, cuprinzând acest tezaur!

Acoperite de funingine, de pene de porumbei, de murdărie de păsări, erau amestecate cu facturi, borderouri de contabilitate agricolă

fără importanță, copii de cereri de administrație și de scrisori particulare, amestecate fără rânduială, cântărind mai mult de 40 de kilograme. Hârtiile în stare proastă, acoperite de un scris cursiv dar la un moment dat indescifrabil, m-au înspăimântat. Cum voi putea eu înțelege ceva? Încercând să mă orientez în acest haos, am întâmpinat multe greutăți - scrisul, mai ales, era o piatră de poticnire - și aproape am ajuns la disperare. Dar din loc în loc, printre aceste hârtoage, strălucea ca o lumină o frază pe jumătate descifrabilă: „Părintele Serafim mi-a zis...”. Ce i-a zis? Ce ascundeau aceste hieroglife? Eram dezolat.

Într-o seară, îmi amintesc, după o zi petrecută într-o muncă obositoare și fără rezultat, nemaiputând, am strigat: „Părinte Serafim,

este posibil ca, dintr-un colț de lume pierdut, de la Diveevo, să-mi parvină manuscrisul micului tău slujitor, Motovilov, și să rămână uitat pentru că nu poate fi descifrat?". Strigătul pornea din adâncul inimii.

Dimineața, apucându-mă de triat hârtiile, am dat imediat peste acest manuscris și am primit și capacitatea de a citi scrisul lui Motovilov.

Este ușor să-ți închipui bucuria mea și uimirea ce mi-au produs-o cuvintele: „Eu din contra cred că Dumnezeu te va ajuta să păstrezi toate lucrurile acestea pentru totdeauna în minte. Altfel El nu s-ar fi plecat așa repede spre rugăciunea smeritului Serafim. N-a voit El ca numai dumneata să vezi lucrarea Sfântului Duh, ci prin mijlocirea ta lumea întreagă”.

Timp de 70 de ani acest tezaur a stat ascuns într-un hambar sub un maldăr de hârtoage – și iată acum vedea lumina zilei. Când? Tocmai când era nevoie în vederea canonizării celui căruia Biserica Ortodoxă i se adresa, zicându-i: „Părinte Serafime, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi!”.

**Alte cuvinte de folos ale Sfântului
Serafim de Sarov**

Nu trebuie să-ți deschizi inima ta fără trebuință. Dintr-o mie se poate găsi numai unul care ar fi în stare să păstreze taina ta. Și când noi înșine n-o păstrăm în sufletul nostru, cum putem nădăjdui că ea ar putea fi păstrată de alții?

*

Cu omul sincer trebuie să vorbești despre lucrurile omenești, iar cu omul bogat în înțelepciunea duhovnicească, trebuie să vorbești despre cele cerești.

Când se întâmplă să fii în lume, în mijlocul unui grup de oameni, nu trebuie să vorbești despre lucrurile sufletești, mai ales dacă între ei nu

observi nici o dorință de a asculta asemenea lucruri.

*

Pentru aceea trebuie să ascunzi în tine, cu toată băgarea de seamă, comoara darurilor. În caz contrar, le vei pierde și nu le vei mai găsi. Când însă nevoia va cere sau va veni vorba, atunci trebuie să grăiești deschis, pentru slava lui Dumnezeu, după cuvântul care zice: „*Căci calea este de acum deschisă...*”.

*

Trebuie să fim milostivi față de cei săraci și călători. Noi trebuie să ne străduim din toate puterile ca să îndeplinim cuvântul lui Dumnezeu: „Fiți milostivi, precum și Tatăl vostru este milostiv” (Luca 6, 36). Acestor mântuitoare cuvinte cei înțelepți le dau atenție, iar cei nesimțiți nu. De aceea

s-a spus: „*Cel ce seamănă cu zgârcenie, cu zgârcenie va și secera, iar cel ce seamănă cu dărnicie, cu dărnicie va și secera*” (II Corinteni 9, 6).

*

Dumnezeu a creat trupul, dar nu și boala, a creat sufletul, dar nu și păcatul. Ce este mai de folos și mai de trebuință decât toate? Desigur unirea cu Dumnezeu și trăirea împreună cu El prin mijlocirea iubirii. Dar pierzând această iubire, noi cădem de la El și ne supunem la diferite și nenumărate suferințe. Cine îndură suferința cu răbdare și cu mulțumire, acela ea i se face în locul marilor osteneli trupești și chiar mai mult.

Nu trebuie să judecăm pe nimeni, chiar dacă am vedea cu ochii noștri greșind sau petrecând în continuă călcare a poruncilor lui

Dumnezeu, după cuvântul Sfintei Scripturi: „*Nu judecați ca să nu fiți judecați*” (Matei 7, 1). Și iarăși: „*Cine ești tu, ca să judeci pe sluga altuia? Pentru stăpânul său stă sau cade. Dar va sta, căci Domnul are putere să-l facă să stea*” (Rom. 14, 4).

*

Domnul ne-a poruncit să purtăm dușmănie numai împotriva șarpei, adică împotriva aceluia care dintru început a înșelat pe om și l-a izgonit din rai, împotriva ucigătorului de oameni-diavol. Ne-a poruncit, de asemenea, să purtăm dușmănie și împotriva madianiților, adică împotriva duhurilor celor necurate ale desfrânării și ale tuturor faptelor rușinoase, care seamănă în inimă cugete necurate și întinate.

*

Trebuie să ne sârguim din toate puterile ca să păstrăm pacea sufletească și să nu ne tulburăm de întristările venite de la alții. Pentru aceasta se cuvine să ne străduim în tot chipul a nu da drumul mâniei și a păzi cu atenție mintea și inima de la mișcările necuviincioase.

*

Prin virtutea neosândirii și a tăcerii se păstrează pacea sufletului. Când omul petrece în această stare, atunci primește descoperiri dumnezeiești.

*

Cel ce dorește să se mântuiască să aibă inima înfrântă și aplecată spre pocăință, după cuvântul Psalmistului: „*Jertfa lui Dumnezeu, duhul umilit, inima înfrântă și smerită Dumnezeu nu o va urgisi*” (Psalmul 50, 18).

*

Omul este alcătuit din suflet și trup, și de aceea și calea vieții sale trebuie să constea din acțiuni trupești și sufletești, din lucrare și contemplație. Calea vieții active (lucrătoare) o formează: postul, înfrânarea, privegherea, plecarea genunchilor, rugăciunea și celelalte osteneli trupești care alcătuiesc împreună calea cea strâmtă și cu scârbe ce duce, după cuvântul lui Dumnezeu, la viața veșnică (Matei 7, 14). Iar calea vieții contemplative constă întru înălțarea minții către Domnul, în paza inimii, în rugăciunea minții și contemplarea lucrărilor sufletești, cu ajutorul exercițiilor enumerate mai sus (la viața activă). Tot cel ce vrea să parcurgă calea vieții duhovnicești trebuie să înceapă de la viața lucrătoare (activă) și după aceea să ajungă și la cea contemplativă,

deoarece fără viața activă nu se poate
ajunge la cea contemplativă.

*

Când plângem în rugăciune și
tot acum amestecăm și râsul, atunci
să știi că acest lucru este din vicle-
șug diavolesc. Este greu de priceput
lucrurile cele tainice și subțiri ale
vrăjmașului nostru. Razele Soarelui
dreptății, Hristos Dumnezeu, lumi-
nează inima celui ce varsă lacrimi de
umilință.

Cuprins

Cuvânt înainte.....	3
Scopul vieții creștine	
În numele lui Hristos.....	10
Primirea Sfântului Duh.....	13
Pilda celor zece fecioare.....	15
Rugăciune.....	21
Când rugăciunea cedează locul Sfântului Duh.....	24
Negoț duhovnicesc.....	27
Vederea lui Dumnezeu.....	32
Creația.....	35
Pomul vieții și păcatul strămoșesc.....	39
Duhul lui Dumnezeu în Vechiul Testament.....	41
Duhul lui Dumnezeu la păgâni.....	42
Venirea lui Hristos descoperită de Duhul Sfânt.....	44

Reînnoirea „suflării de viață”	
pierdute de Adam.....	45
Rusaliile.....	46
Botezul.....	47
Pocăința.....	48
Fecioara Maria.....	51
Deosebirea între lucrarea Sfântului	
Duh și a celui rău.....	52
Harul Sfântului Duh este lumină.....	54
Prezența Sfântului Duh.....	57
Lumina necreată.....	59
Propovăduirea mesajului.....	71
Călugăr și mirean.....	71
Rățiunea bunurilor pământești.....	72
Misionarismul.....	74
Puterea credinței.....	75
Există sau nu chinurile iadului?	
- istorisirea lui Motovilov -.....	80
Nota lui Serghei Nilus.....	94
Alte cuvinte de folos ale Sfântului	
Serafim de Sarov.....	98